
Dakshinamurti Stotra

दक्षिणामूर्तिस्तोत्रं अथवा दक्षिणामूर्त्यष्टकम्

Document Information

Text title : dakShiNAMurti stotra or aShTakam

File name : dakshina.itx

Category : shiva, stotra, shankarAchArya, aShTaka, vedanta

Location : doc_shiva

Author : shankarAchArya

Transliterated by : Giridhar Madras <giridharmadras at gmail.com>

Proofread by : Giridhar Madras <giridharmadras at gmail.com>, Shankara shankara_2000 at yahoo.com

Latest update : October 30, 2020

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

Dakshinamurti Stotra

दक्षिणामूर्तिस्तोत्रं अथवा दक्षिणामूर्त्यष्टकम्

Introduction

Offered on this holy day of guru pUrnima, this poem is transliterated and translated as a humble dedication to my various spiritual teachers including my Guru, Yogiraj Vethathiri, and paramaguru, Adi Shankaracharya, and the Guru of all, ShrI DakShinAmUrTI. They took pity on this unworthy disciple enslaved, enticed and ensnared by Maya and taught me to respect reason, aspire for Truth, discriminate between the real and the unreal and remain dedicated, disciplined and devoted to Shakti, residing with us all . Just as a beggar, for his own satisfaction, offers copper coins to a king, I, while remaining indebted, humbly offer this compilation at their Lotus feet as a small token. shrIdakShiNAmUrTI stotraM was written by Jagadguru Adi Shankaracharya Please refer to the biography of Shankara and His other compositions of vedic literature. shrIdakShiNAmUrTI stotraM is one of the minor compositions of the spiritual giant and exquisite philosopher, Adi Shankaracharya . The popularity of this hymn is not just due to the poetic masterpiece but also because it encompasses the fundamental teachings of Vedanta succinctly and briefly. DakShninamurti (Shiva) manifests in three different forms as God, Preceptor and the Self (Atman). The all-pervasiveness of the Atman is clearly expounded in the tenth verse of the hymn. The practice of vedanta is to get rid of avidya (ignorance) by exercising the will over attachment to the unreal, and by overcoming fear and anxiety by finding the bliss in the eternal . The sAdhaka (aspirant) is often aided by a teacher who is self-realized, and the aspirant follows the teachings of this Guru, whom he/she considers to be an embodiment of God . The embodiment of DakShinamurti in the Guru, by whose grace and grace alone, the illumination becomes apparent is saluted in the fourth line of each sloka in the hymn . The final understanding that there is no duality between Guru and God is the essence of religious life, according to Advaita Vedanta [please refer to shvetasvatara upaniShad, 6-23]. More on the knowledge of Atman can be found in brihadaranyaka upaniShad 4-4-12-21- The

stotraM aids in the comprehension of the fact that Jiva, Ishvara and Brahman are all the same on the plane of Reality . The recital of this hymn, accompanied with contemplation of the meaning, is said to enable one to reach the plentitude of realization and become one with the Brahman. (Actually, it is the realization that you are already and always Brahman.)

An excellent commentary on the dakShinamurti stotra was written by His immediate disciple, Sureshvara, and it is called mAnasollAsa. Another beautiful commentary on the work is tattvasudhA by svayamprakAshayatinindra . Both of the works, along with a lucid commentary of the dakShinamurti stotra, has been published by the Sringeri Math . The book is called 'SridakShinamurtistotram' and translated by Dr. D.S . Subbramaiya. The book has two volumes and over 1200 pages. The fact that one requires over 1200 pages to explain the sridakShinamurti stotra provides an idea of the depth required to understand the stotra. May Shri Daksinamurti embodied in the acharya(s) lead us from ignorance to Truth. OM tat sat

॥ शान्तिपाठः ॥

ॐ यो ब्रह्माणं विदधाति पूर्वम्
यो वै वेदांश्च प्रच्छिणोति तस्मै ।
तं उ देवमात्मबुद्धिप्रकाशं
मुमुक्षुर्वै शरणमहं प्रपद्ये ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः

This verse is chanted before the stotraM. OM . I surrender to THAT, who projected brahma at the beginning of the creation and revealed vedas . The inspiration turns my intellect towards Atman . May peace be on us for ever.

विश्वं दर्पाद्दृश्यमाननगरीतुल्यं निजान्तर्गतं
पश्यन्नात्मनि मायया बहिरिवोद्भूतं यथा निद्रया ।
यः साक्षात्सुरते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाद्भयं
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम षट् श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ १ ॥

The universe is the reflection of a mirror . The Truth is the supreme Brahman, the one without a second . The mind, senses and intellect are all able to only discern the reflection of the Atman . The identity of the brahman and the Atman is apparent after self-

illumination. I offer my profound salutations to the auspicious Guru, who is an embodiment of DakShinamurti, and whose grace is responsible for the illumination.

બીજસ્થાન્તરિવાકુરો જગદિદં પ્રાડ્નિર્વિકલ્પં પુનઃ

માયાકલ્પિતદેશકાલકલનાવૈચિત્રચિત્રીકૃતમ્ ।

માયાવીવ વિજૃમ્ભયત્યપિ મહાયોગીવ યઃ સ્વેચ્છયા

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૨ ॥

He in whom this universe, prior to its projection was present like a tree in a seed(unmanifested), and by whose magic this was transformed(manifested) in various forms, by His own will similar to a yogi's- to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

યસ્યૈવ સ્કુરણં સદાત્મકમસત્કલ્પાર્થકં ભાસતે

સાક્ષાત્તત્ત્વમસીતિ વેદવચસા યો બોધયત્યાશ્રિતાન્ ।

યત્સાક્ષાત્કરણાદ્ભવેન્ન પુનરાવૃત્તિર્ભવામ્ભોનિઘૌ

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૩ ॥

He, by whose light the (unreal) universe appears real, teaches the truth of brahman to those who want to know the Atman through the vedic statement tattvamasi (thou art That) and He Who puts an end to the samsaric cycle - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

નાનાચ્છિદ્રઘટોદરસ્થિતમહાદીપપ્રભાભાસ્વરં

જ્ઞાનં યસ્ય તુ ચક્ષુરાદિકરણદ્વારા બહિઃ સ્પન્દતે ।

જાનામીતિ તમેવ ભાન્તમનુભાત્યેતત્સમસ્તં જગત્

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૪ ॥

He whose light gleams through the senses like the light emanating from a pot with holes (in which a lamp is kept), He whose knowledge alone brings the state of knowing (I am That), He whose brightness makes everything shine - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

દેહં પ્રાણમપીન્દ્રિયાણ્યપિ ચલાં બુદ્ધિં ચ શૂન્યં વિદુઃ

સ્ત્રીબાલાન્યજડોપમાસ્ત્વહમિતિ ભ્રાન્તા ભૃશં વાદિનઃ ।

માયાશક્તિવિલાસકલ્પિતમહા વ્યામોહસંહારિણે

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૫ ॥

Some philosophers contend the body, senses, life-breath, intellect and non-existence (shunya) as the real 'I' (Atman). Their comprehension is worse than that of women, children, blind and the dull. He who destroys this delusion caused by maya (and makes us aware of the Truth)- to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

राडुग्रस्तद्विवाकरेन्दुसदृशो मायासमाख्यादनात्

सन्मात्रः करणोपसंहरणतो योऽभूत्सुषुप्तः पुमान् ।

प्रागस्वाप्समिति प्रबोधसमये यः प्रत्यभिज्ञायते

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम षट् श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ६ ॥

The brilliance of sun exists even when intercepted by Rahu during eclipse. Similarly, the power of cognition only remains suspended during deep sleep. The Self exists as pure being even though unrecognized due to the veil of Maya. A person on awakening becomes aware that he was asleep earlier (and the dream was unreal). Similarly, a person who awakens to the consciousness of the Self recognizes his previous state of ignorance as unreal. He by whose grace alone does one awaken to the consciousness of the Self - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

बाल्याद्विष्वपि जाग्रदाद्विषु तथा सर्वास्ववस्थास्वपि

व्यावृत्तास्वनुवर्तमानमडमित्यन्तः स्फुरन्तं सद्य ।

स्वात्मानं प्रकटीकरोति भजतां यो मुद्रया भद्रया

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम षट् श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ७ ॥

He, whose existence is changeless throughout the various states of the body (like old, young etc) and the mind (waking, dreaming etc), and who reveals the greatest knowledge of Atman by j nAna-mudra (the joining of the thumb and the forefinger of a raised right hand) - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

विश्वं पश्यति कार्यकारणतया स्वस्वामिसंभन्धतः

शिष्याचार्यतया तथैव पितृपुत्राधात्मना भेदतः ।

स्वप्ने जाग्रति वा य अेष पुरुषो मायापरिभ्रामितः

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम षट् श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ८ ॥

He, whose power of Maya enables one to experience the world as multiform (like teacher, disciple, father, son etc) during both the waking and dream states - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

ભૂરભ્માંસ્યનલોડનિલોડમ્બરમહર્નાથો હિમાંશુઃ પુમાન્
 ઇત્યાભાતિ ચરાચરાત્મકમિદં ચસ્યૈવ મૂર્ત્યષ્ટકમ્ ।
 નાન્યત્કિંચન વિદ્યેતે વિમૃશતાં ચસ્માત્પરસ્માદ્વિભોઃ
 તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્ત્યે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્ત્યે ॥ ૯ ॥

He, whose subtle and unmanifest eightfold form causes the moving and unmoving universe, and by whose grace alone does all these manifestation disappear to reveal that 'All that exists is Brahman' - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

સર્વાત્મત્વમિતિ સ્ફુટીકૃતમિદં ચસ્માદમુષ્મિન્ સ્તવે
 તેનાસ્ય શ્રવણાત્તદર્થમનનાદ્ધ્યાનાચ્ચ સહૃદીર્તનાત્ ।
 સર્વાત્મત્વમહાવિભૂતિસહિતં સ્યાદીશ્વરત્વં સ્વતઃ var તતઃ
 સિદ્ધ્યેત્તત્પુનરષ્ટધા પરિણતં ચૈશ્વર્યમવ્યાહતમ્ ॥ ૧૦ ॥

The verse points out to the all pervasiveness of the indwelling Spirit, Atman. By the recital, contemplation and meditation of this hymn, the disciple attains the state of oneness with Atman and realizes his unity with the universe, thus becoming the very essence of the eightfold manifestation.

વટવિટપિસમીપે ભૂમિભાગે નિષણ્ણં
 સકલમુનિજનાનાં જ્ઞાનદાતારમારાત્ ।
 ત્રિભુવનગુરુમીશં દક્ષિણામૂર્તિદેવં
 જનનમરણદુઃખચ્છેદદક્ષં નમામિ ॥

This verse is usually recited at the end of the recital of the above hymn. I offer my profound salutations to Shri maha dakShinamurti, the remover of the worldly (samasic) bonds binding us, Who is to be meditated upon as the one sitting under a banyan tree and bestowing knowledge (j nana) instantly on all the sages (and the devoted disciples).

ઇતિ શ્રીમત્પરમહંસપરિત્રાજકાચાર્યસ્ય શ્રીગોવિન્દભગવત્પૂજ્યપાદશિષ્યસ્ય
 શ્રીમચ્છકુરભગવતઃ કૃતૌ દક્ષિણામૂર્ત્યષ્ટકં સમ્પૂર્ણમ્ ।

Dakshinamurti Stotra

દક્ષિણામૂર્તિસ્તોત્રં અથવા દક્ષિણામૂર્ત્યષ્ટકમ્

Dakshinamurti Stotra

દક્ષિણામૂર્તિસ્તોત્રં અથવા દક્ષિણામૂર્ત્યષ્ટકમ્

ૐ યો બ્રહ્માણં વિદધાતિ પૂર્વમ્
યો વૈ વેદાશ્ચ પ્રહિણોતિ તસ્મૈ ।

તં હ દેવમાત્મબુદ્ધિપ્રકાશં
મુમુક્ષુર્વૈ શરણમહં પ્રપદ્યે ॥

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ ।

ધ્યાનશ્લોકાઃ -

મૌનવ્યાખ્યાપ્રકટિતપરબ્રહ્મતત્ત્વં યુવાનં
વર્ષિષ્ઠાન્તે વસદૃષિગણૈરાવૃતં બ્રહ્મનિષ્ઠૈઃ ।

આચાર્યેન્દ્રં કરકલિતચિન્મુદ્રમાનન્દરૂપં
સ્વાત્મારામં મુદિતવદનં દક્ષિણામૂર્તિમીડે ॥ ૧ ॥

વટવિટપિસમીપે ભૂમિભાગે નિષણ્ણં
સકલમુનિજનાનાં જ્ઞાનદાતારમારાત્ ।

ત્રિભુવનગુરુમીશં દક્ષિણામૂર્તિદેવં
જનનમરણદુઃખચ્છેદદક્ષં નમામિ ॥ ૨ ॥

ચિત્રં વટતરોર્મૂલે વૃદ્ધાઃ શિષ્યા ગુરુર્થુવા ।
ગુરોડસ્તુ મૌનં વ્યાખ્યાનં શિષ્યાસ્તુ છિન્ન સંશયાઃ ॥ ૩ ॥

નિધયે સર્વવિદ્યાનાં ભિષજે ભવરોગિણામ્ ।
ગુરવે સર્વલોકાનાં દક્ષિણામૂર્તયે નમઃ ॥ ૪ ॥

ૐ નમઃ પ્રણવાર્થાય શુદ્ધજ્ઞાનૈકમૂર્તયે ।
નિર્મલાય પ્રશાન્તાય દક્ષિણામૂર્તયે નમઃ ॥ ૫ ॥

અથ સ્તોત્રમ્ । ૐ

વિશ્વં દર્પણદૃશ્યમાનનગરીતુલ્યં નિજાન્તર્ગતં

પશ્યન્નાત્મનિ માયયા બહિરિવોદ્ભૂતં યથા નિદ્રયા ।

યઃ સાક્ષાત્કુરુતે પ્રબોધસમયે સ્વાત્માનમેવાદ્ર્યં

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૧ ॥

બીજસ્યાન્તરિવાહુરો જગદિદં પ્રાણનિર્વિકલ્પં પુનઃ

માયાકલ્પિતદેશકાલકલનાવૈચિત્રચિત્રીકૃતમ્ ।

માયાવીવ વિજૃમ્ભયત્યપિ મહાયોગીવ યઃ સ્વેચ્છયા

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૨ ॥

યસ્યૈવ સ્ફુરણં સદાત્મકમસત્કલ્પાર્થકં ભાસતે (કલ્પાર્થગં)

સાક્ષાત્તત્ત્વમસીતિ વેદવચસા યો બોધયત્યાશ્રિતાન્ ।

યત્સાક્ષાત્કરણાદ્ભવેન્ન પુનરાવૃત્તિર્ભવામ્ભોનિધૌ

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૩ ॥

નાનાચ્છિદ્રઘટોદરસ્થિતમહાદીપપ્રભાભાસ્વરં

જ્ઞાનં યસ્ય તુ ચક્ષુરાદિકરણદ્વારા બહિઃ સ્પન્દતે ।

જાનામીતિ તમેવ ભાન્તમનુભાત્યેતત્સમસ્તં જગત્

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૪ ॥

દેહં પ્રાણમપીન્દ્રિયાણ્યપિ ચલાં બુદ્ધિં ચ શૂન્યં વિદુઃ

સ્ત્રીબાલાન્યજડોપમાસ્ત્વહમિતિ ભ્રાન્તા ભૃશં વાદિનઃ ।

માયાશક્તિવિલાસકલ્પિતમહા વ્યામોહસંહારિણો

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૫ ॥

રાહુગ્રસ્તદિવાકરેન્દુસદૃશો માયાસમાચ્છાદનાત્

સન્માત્રઃ કરણોપસંહરણતો યોઽભૂત્યુષુમઃ પુમાન્ ।

પ્રાગસ્વાપ્સમિતિ પ્રબોધસમયે યઃ પ્રત્યભિજ્ઞાયતે

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૬ ॥

બાલ્યાદિષ્વપિ જાગ્રદાદિષુ તથા સર્વાસ્વવસ્થાસ્વપિ

વ્યાવૃત્તાસ્વનુવર્તમાનમહમિત્યન્તઃ સ્ફુરન્તં સદા ।

સ્વાત્માનં પ્રકટીકરોતિ ભજતાં યો મુદ્રયા ભદ્રયા

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૭ ॥

વિશ્વં પશ્યતિ કાર્યકારણતયા સ્વસ્વામિસંબન્ધતઃ

શિષ્યાચાર્યતયા તથૈવ પિતૃપુત્રાઘાત્મના ભેદતઃ ।

સ્વપ્ને જાગ્રતિ વા ય એષ પુરુષો માયાપરિભ્રામિતઃ

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૮ ॥

ભૂરભ્માંસ્યનલોડનિલોડમ્બરમહર્નાથો હિમાંશુઃ પુમાન્

ઇત્યાભાતિ ચરાચરાત્મકમિદં યસ્યૈવ મૂર્ત્યષ્ટકમ્ ।

નાન્યલ્લિગ્ચન વિદ્યેતે વિમૃશતાં યસ્માત્પરસ્માદ્દિભોઃ

તસ્મૈ શ્રીગુરુમૂર્તયે નમ ઇદં શ્રીદક્ષિણામૂર્તયે ॥ ૯ ॥

સર્વાત્મત્વમિતિ સ્ફુટીકૃતમિદં યસ્માદમુષ્મિન્ સ્તવે

તેનાસ્ય શ્રવણાત્તદર્થમનનાદ્ધ્યાનાચ્ચ સઙ્ઘીર્તનાત્ ।

સર્વાત્મત્વમહાવિભૂતિસહિતં સ્યાદીશ્વરત્વં સ્વતઃ var તતઃ

સિદ્ધ્યેત્તત્પુનરષ્ટઘા પરિણતં ચૈશ્વર્યમવ્યાહતમ્ ॥ ૧૦ ॥

વટવિટપિસમીપે ભૂમિભાગે નિષણ્ણં

સકલમુનિજનાનાં જ્ઞાનદાતારમારાત્ ।

ત્રિભુવનગુરુમીશં દક્ષિણામૂર્તિદેવં

જનનમરણદુઃખચ્છેદદક્ષં નમામિ ॥

ઇતિ શ્રીમત્પરમહંસપરિપ્રાજકાચાર્યસ્ય શ્રીગોવિન્દભગવત્પૂજ્યપાદશિષ્યસ્ય

શ્રીમચ્છંદુરભગવતઃ કૃતૌ દક્ષિણામૂર્ત્યષ્ટકં સમ્પૂર્ણમ્ ।

Dakshinamurti Stotra

दक्षिणामूर्तिस्तोत्रं अथवा दक्षिणामूर्त्यष्टकम्

Appendix: Word meanings

The following words and meanings are added as an appendix to allow the reader to learn Sanskrit words. My many thanks to ShrI Ganesan (deepa at tiac.net) for providing the meanings.

ॐ = Refers to the Brahman, Godhood, both symbolically otherwise;

यो = (Masc.Nom.Sing.) that person;

यः = (Masc.Nom.Sing.) that person;

ब्रह्माणि = (Masc.Acc.case. sing.) God Brahman;

विदधाति = (Verb Pr. III Per.Sing.PP) projects;

पूर्वं = in the beginning (of Creation);

वै = an emphasis;

वेदान् = Vedas;

थ = and;

प्रदिशति = (Verb.Pr.III Per.sing.PP) inspires;

तस्मै = (Masc.Dative.sing.) to that person;

त् = (Masc.Nom.sing.) He;

उ = an emphasis;

देवं = God;

आत्म = Self, soul;

बुद्धि = (Fem.Nom.sing.) intellect, Discrimination, awareness;

प्रकाशं = (Masc.Acc.sing.) illumined (person);

मुमुक्षुः = Person desiring MokSha;

शरणं = surrender, refuge;

अहं = (pronoun Nom.sing.) I;

प्रपद्ये = (Verb Pr.I Per. sing.AP) surrender, resort to;

- शान्तिः = (Fem.Nom.sing.) peace
 विश्वं = (Nr. Acc.case,sing.) Universe;
 दर्पण(ं) = (Nr.Acc.case, sing.) mirror;
 दृश्यमानं = (Nr.Acc.sing.) looking like, appearing;
 नगरीतुल्यं = (acc.case, sing.) like a city;
 निजान्तर्गतं = (acc. case) which is within Himself;
 पश्यन् = (Pr.Participle) seeing;
 आत्मनि = (Loc.case) within Himself;
 मायया = (Fem. instr.sing.) through illusion;
 बहिः = (indec.) outside;
 एव = (indec.) like i.e as if the Universe is manifesting outside;
 उद्भूतं = (Acc.case) being, manifested entity;
 यथा = (indec.) as in a manner, in such a manner as;
 निद्रया = (Fem.instr. case, sing.) through sleep(-iness);
 यः = he who;
 साक्षात् = (indec.) before one's eyes, in white and black;
 कुरुते = (verb Pr.III P.sing. AP) performs, acts;
 प्रबोधसमये = (loc.case) during wakefulness, waking state;
 स्व = one's own;
 आत्मनि = (Acc.case) self;
 अथैव = itself, alone;
 अद्भ्यं = (Nr.Acc,sing.) the(No-second), non-dual Self;
 तस्मै = (Masc.Dative,sing.) to him;
 श्री = LakShmi, wealth (here auspicious prefix);
 गुरुभूर्तये = (Masc.Dative,sing.) God(himself) embodied in guru;
 नमः = (Nr.Nom.sing.) salutation, bowing, namaskara;
 एतं = (neuter,Nom.sing.) this;
 दक्षिणामूर्तये = Masc.Dative,sing.) to dakShinAmUrta God;
 बीजस्थ = (Nr.Poss.sing.) of the seed;
 अन्तः = (indec.) inside;
 एव = (indec.) like;
 अंकुरः = (Masc.Nom.sing.) sprout;

- જગત્ = (Neuter Nom.Sing.) world;
 ઇદં = (Nr. Nom.Sing.) this;
 પ્રાઙ્ = in the beginning;
 નિર્વિકલ્પં = unmanifested;
 પુનઃ = (indec.) again;
 માયા = (fem.Nom.sing.) illusion;
 કલ્પિત = arranged, caused, created;
 દેશ = (Masc.Nom.sing.) country, place, spot, space;
 કાલઃ = (Masc.Nom.sing.) time;
 કલના = reckoning;
 વૈચિત્ર્ય = varied, different;
 ચિત્રીકૃતમ્ = (Past Passive Participle verb) put in the form of a picture, painting
 માયાવીઃ = (masc. Nom.sing.) magician;
 ઇવ = like;
 વિજૃમ્ભયતિ = (Verb Pr.III) displays brilliantly;
 અપિ = (P.sing.PP) and;
 મહાયોગી = (masc.nom.sing.) Great Yogi, ascetic;
 યઃ = (Masc. Nom.Sing.) He who;
 સ્વ = (indec.) one's own;
 ઇચ્છયા = (Fem.instr.sing.) by desire;
 યસ્ય = (masc. poss.case.sing.) that person's;
 સ્ફુરણં = gerund,Nr. Nom. sing.) throbbing state (manifestation);
 સાદ = (indec.) always;
 આત્મકં = (nr.Nom.sing.) that which is within i.e.,the Reality;
 અસત્ = appearing as unreal, unreal;
 કલ્પ = fictitious;
 અર્થકં = notions, meanings, wealth;
 ભાસતે = (verb.III P.Sing. Atmn.padam) shines;
 સાક્ષાત્ = (indec.) in front of the eyes, in white and black;
 તત્ = that;
 ત્વં = thou;
 અસિ = are;

एति = thus;

वेदवयसा = through the saying of the Veda;

यो = yaH(Masc.Nom.Sing.) He who;

बोधयति = (V.Pr. III P.Sing.Parasm.pada) enlightens, teaches;

आश्रितान् = (Masc.Objective, Acc. case, Plural) those who have taken refuge;

यत् = Neut. Nom.sing.) that thing which;

साक्षात् = (Ablative) by producing it in front of the eyes;

कृष्णात् = (Ablative) in white black;

पुनः = (indec.) again;

आवृत्तिः = cycle, repetition, certain "times";

भवेत् = (verb, sing.PP) may happen;

न = not;

भव = (Masc.Nom.sing.) the cycle of births (deaths);

अभ्यस्य = (in) waters;

निधौ = (locative) (of) great quantity, heap i.e.ocean;

नाना = (indec.) diverse;

खिद्रं = (Nr. Nom.sing.) hole;

घटः = (Nr.Nom.sing.) pot;

उदरं = (Masc. Nom.sing.) stomach;

स्तिथः = (participle,Nom.sing.) standing thing

महा = (adj.) great, big;

दीपं = (Masc.Nom.sing.) lamp;

प्रभा = (fem.Nom.sing.) light, flame;

भास्वरं = bright light;

ज्ञानं = knowledge, supreme intelligence;

यस्य = (Masc. Poss. Sing.) that person's (whose);

तु = (indec.) emphasis;

चक्षुः = Nr.Nom. Sing.) eye;

आदि = (indec.) here etc. (may also mean 'the beginning' in another context);

कण्ठः = (one of the 5) sensory objects, here refers to 'eye';

द्वारा = (indec.) through;

बहिः = (indec.) outside;

- સ્પન્દતે = (Verb Pr. III P sing.AP) throbs, vibrates;
 જાનામિ = (Verb Pr.I P.sing) know;
 તં = (Masc. Obj. Sing.) him;
 એવ = (indec.) alone;
 ભાન્તં = Acc. Masc.Sing.Participle noun) shining person;
 અનુભાતિ = (verb IIII P. sing. PP) shines along with that (following);
 યેતત્ = (Nr.nom.sing.) this;
 સમસ્તં = entire;
 જગત્ = (Nr.nom.sing.) world;
 દેહં = (Masc.Acc.Sing) body;
 પ્રાણં = (Masc. Sing. Acc.) life-breath;
 ઈન્દ્રિયાણિ = (Nr.Nom.Pl.) sense organs;
 અપિ = and;
 ચલાં = (adj.Fem.) changing;
 બુદ્ધિં = (Fem.Acc. Sing.) intellect, reason, awareness;
 ચ = (indec.) and;
 શુન્યં = (Masc.Acc.sing.) Nothingness, void;
 વિદુઃ = (Verb) Understand, know, consider;
 સ્ત્રી = (Fem. Nom. Sing) a female;
 બાલઃ = (Masc. Nom.Sing.) child;
 અન્ધઃ = blind;
 જડઃ = idiot;
 ઉપમાઃ = comparable;
 તુ = emphasis;
 અહં = I;
 ઇતિ = thus;
 ભ્રાન્તાઃ = (gerund, Masc.Nom.Pl.) infatuated (persons);
 ભૃશં = in vain;
 વાદિનઃ = (Masc. Nom. Pl. Participle noun) People who argue;
 માયા = the great delusion Maya;
 શક્તિઃ = (Fem.Nom.sing.) Power, energy;
 વિલાસ = play;

कल्पित = created;

महा = great, big;

व्यामोह = infatuation;

संहरिणे = (Dative case) destroyer;

शङ्खुः = (Masc.Nom.sing.) The planet Rahu;

ग्रस्त = Having been grasped, caught;

दिवकरः = sun;

धन्वुः = moon;

सदृशः = (Masc.person, thing) similar to;

माया = (Fem.Nom.sing.) the delusion Maya;

समाच्छादनात् = from being covered, surrounded, eclipsed,very well;

सत् = Reality, Existence;

मात्रः = lone;

करण = senses;

उप = prefix;

संहरणतः = withdrawn well;

अभूत् = became;

सुषुप्तः = awakened(after a good sleep);

पुमान् = (Masc.Nom.Sing.) A male;

प्राङ् = beforehand;

अस्वाप्सं = well slept;

एति = thus;

प्रबोधसमये = (Loc. Sing) at the time of awakening;

यः = (Masc.Nom.sing.) He (who);

प्रतिअथभिज्ञायते = remembers, understands;

बाल्य = (Loc. PI.) during childhood;

आदिषु = (Loc.pl.) etc.;

अपि = and;

जाग्रत् = (Loc.Pl.) during awakened state;

आदिषु = etc.;

तथा = (indec.) likewise, in that manner;

सर्वासु = (Fem. Loc. PI) in all;

અવસ્થાસુ = states, conditions;

અપિ = and;

વ્યાવૃત્તાસુ = (Loc. Pl.) (even after the) departure (of these states);

અનુ = accompanied;

વર્તમાનં = presence(persists, follows);

અહં = I;

ઇતિ = thus;

અન્તઃ = inwardly;

સ્ફુરન્તી = (Masc. Acc.Sing.) the throbbing;

સદા = (indec.) always;

સ્વ = (Masc. Acc.Sing.) one's own;

આત્માનં = Self;

પ્રકટીકરોતિ = (Verb Pr.III P. Sing.PP) shows Himself publicly, openly;

ભજતાં = Masc.Poss.Pl.) to the worshippers;

યઃ = He who;

મુદ્રયા = (Fem.instr.Sing.) through the sign (of hand), stamp, money;

ભદ્રયા = (Adj.Fem.instr.Sing.) through auspicious;

વિશ્વં = (Nr. Nom. Sing.) universe;

પશ્યતિ = Verb Pr.III P.sing.PP) sees;

કાર્યકારણતયા = (Fem.instr,sing.)(through the quality of) effect;

સ્વ = one's own;

સ્વામિ = master;

સંબન્ધતઃ = as related;

શિષ્ય = (fem.instr.sing.)(thro' the quality of) disciple;

આચાર્યતયા = teachership;

તથુ = (both words indec.) in that manner;

ઇવ = ike;

પિતૃ = (Masc.Nom.sing.) Father, forefather;

પુત્ર = son.;

આદિ = etc.;

આત્મના = (Masc.instr.sing.) through self;

ભેદતઃ = as different;

- स्वप्ने = (Mal,Loc. sing.) in dream;
 जाग्रति = (Loc.sing.) during wakeful state;
 वा = (indec.) or;
 यः = e who;
 अेषः = (Male Nom.sing.) this;
 पुरुषः = A male;
 परिभ्रामितः = (Gerund.Male Nom.sing.) whirled(person);
 भूः = (nom.sing.) earth;
 अम्भासि = (Nr.nom.pl.) water;
 अनलः = fire;
 अनिलः = air;
 अम्बरं = ether;
 अर्चयः = sacrificer;
 उमाशुः = moon;
 पुमान् = Man;
 आभाति = Verb.Pr.III P.sing.PP) shines;
 चर = moving;
 अचर = not moving;
 आत्मकं = containing inwardly;
 एतं = (Nr.nom.sing.) this;
 यस्य = (Masc.Poss.sing.) (He) whose;
 अेष = (indec.) thus;
 मूर्तिः = (Male Nom.sing.) embodiment, incarnate;
 अष्टकं = (Nr.Nom.sing.) eight-fold piece, poem;
 न = (indec.) no;
 अन्यत् = (indec.) other;
 किञ्चन = (Nr.Nom.sing.) some thing;
 विद्यते = (Verb Pr.III P.sing. AP) exists, is present;
 विमृशति = (masc.poss.pl.)(of those) who reflect;
 यस्मात् = (Masc.Absol.sing.) from (he) whose;
 परस्मात् = (Masc.Absol.sing.) from the Supreme being;
 विभोः = (Masc.Poss.sing.) of the omnipresent Lord;

- સર્વઃ = all, everything (the Universe);
 આત્મત્વં = composed of, Manifested by the Self;
 ઇતિ = thus;
 સ્ફુટીકૃતં = (past Participle) made tell-tale, plain;
 યસ્માત્ = from whose;
 અમુષ્મિન્ = (Loc. sing.) in this;
 સ્તવે = (Masc.?Loc.sing.) hymn;
 તેન = (Masc.instr.sing.) through that person;
 અસ્ય = (Masc.instr.sing.) through this person;
 શ્રવણાત્ = (Nr.Absol.sing.) from hearing;
 અર્થ(સ્ય) = (Nr.Nom.sing.) meaning's;
 મનનાત્ = (both Nr. Abso.sing.) reflecting in mind;
 ધ્યાનાત્ = (Nr. Abso. sing.) meditating;
 ચ = (indec.) and;
 સં = good;
 કીર્તનાત્ = (Nr.Absol.sing.) from reciting it;
 સર્વ = (adj.) all;
 આત્મત્વં = the quality of the Atman, the great Self;
 મહા = (adj.) great, big;
 વિભૂતિ = ashes, wealth;
 સહિતં = along with that;
 સ્યાત્ = Verb.) May there be;
 ઈશ્વરત્વ = he quality of the Lord himself;
 સ્વતઃ = automatically;
 સિદ્ધ્યેત્ = (verb) May it materialise (for the worshipper);
 પુનઃ = again;
 અષ્ટધા = eight-fold;
 પરિણતં = transformed into;
 ચ = and;
 ઐશ્વર્ય = (divine) wealth;
 અવ્યાહતમ્ = undivided;
 વટ = the banyan;

विटपि = tree;
समीपे = (Nr.Loc.sing.) in the nearness;
भूमि = (fem.loc.sing.) ground, earth;
भागे = side;
निषण्णं = (Masc.Acc.sing.) the seated person;
सकल = of all;
मुनि = ascetic, seer;
जनानि = people (here groups);
ज्ञानदातारं = (Masc.Obj.sing.) him who gives knowledge;
आरात् = (indec.) quickly;
त्रिभुवन = (Masc.Obj.sing.) three worlds;
गुरुं = (masc.acc.sing.) teacher;
ईशं = (masc.acc.sing.) Master;
दक्षिणामूर्ति = (Masc.Obj.) dakShinAmUrti;
देवं = (masc.acc.sing.) God;
जनन = birth;
मरण = death;
दुःखः = suffering;
छेद = cutting;
दक्षि = capable person, expert;
नमि = (Verb Pr. I Per.sing.PP) I salute, bow.

Encoded, proofread, and Translated by
Madras Giridhar giridharmadras at gmail.com
Proofread by Shankara

—
Dakshinamurti Stotra

pdf was typeset on March 24, 2024

—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

